

PAIS BASC

Onze del PTE, alliberats

Dos d'ells eren acusats d'haver robat dues multicopistes

Les onze persones detingudes a Bilbao i d'altres poblacions de la contrada com a suposats membres del Partit del Treball d'Espanya (PTE) i de la Jove Guàrdia Roja, han estat posades en llibertat.

Els detinguts, entre els quals hi havia alguns estudiants, havien estat posats a disposició judicial dies enrera. Després, el jutge ordenà la llibertat de nou d'ells i, finalment, durant el passat cap de setmana, foren alliberats els dos que restaven, els quals eren acusats d'haver participat en el robatori i de dues multicopistes.

TREBALLADORS TANCATS EN UNA ESGLESIA

Un grup de treballadors de l'empresa MAMESA, de la població guipuscoana de Renteria, es van tancar ahir a l'església de Sant Josep

TRAFIC

Quaranta-sis morts el passat cap de setmana

Quaranta-sis morts i vint-i-dos ferits greus és el resultat dels trenta-nou accidents de circulació del darrer cap de setmana prolongat per la festa del dilluns, segons ha informat la direcció general de Tràfic. Dissabte hi va haver vint morts i quatre ferits greus; diumenge, tretze morts i sis ferits, i el dilluns, tretze morts i dotze ferits greus. Segons l'esmentada direcció general, la nova limitació de velocitat fou respectada gairebé per tot hom i, a l'entrada de Madrid, les cues van ésser un poc més llargues que de costum.

de l'esmentada població per protestar pel fet que fa quatre mesos que no cobren llur sou. La Magistratura de Treball havia resolt que els obrers haurien de percebre un mes, però l'empresa afectada no els podrà pagar fins al desembre, quan el temps passat serà ja de sis mesos, sense que els treballadors hagin rebut el salari.

AEROPORT REGIONAL A ALABA

A Fronda, al costat de Vitòria, començaran les obres de construcció de l'aeroport amb una pista de dos mil dos-cents metres de llargada, per fer la qual caldrà remoure un milió de metres cúbics de terra.

Les autoritats alabeses volen que aquest nou aeroport sigui el centre de les comunicacions aèries de la regió basca, Burgos i Logronyo, per tal de compensar les difícils condicions dels actuals aeroports de Sondica (Bilbao) i Fuenterrabia (Sant Sebastià).

CASINO TANCAT AL PAIS BASC FRANCES

El casino de Pau ha tancat les seves taules de joc per decisió del ministeri de l'Interior francès, que ha retirat l'autorització corresponent.

Aquesta decisió era esperada perquè la meitat dels treballadors de la plantilla estaven sense feina.

La causa principal de la crisi era la disminució del nombre de clients espanyols.

PROHIBIDA LA IMPORTACIO DE MUSCLOS

Les autoritats sanitàries franceses han retirat dels mercats diverses partides de musclos procedents de Vigo.

El secretari d'Estat francès corresponent ha prohibit la importació d'aquest tipus de marisc procedent de la regió gallega.

ROBERT PETIT

TREBALL

Set obrers de l'EMT processats pel TOP

Es manté la vaga amb intensitat, llevat de casos aïllats de reincorporació a la feina

En el sisè dia de vaga, ahir, el conflicte Protagonitzat pels sis mil treballadors de l'Empresa Municipal de Transports —EMT— de Madrid persistia amb renovada intensitat sense indicis de solució. Dos treballadors mos foren detinguts

Els set treballadors que encara romanien a disposició del jutjat d'Ordre Públic, van ser processats. Sorgiren d'altra banda els primers brots del que en mitjans obrers s'nomenen esquirols, en produir-se les primeres incorporacions, degudament escortats per la policia armada. En conèixer-se les detencions gairebé tots abandonaren el treball, tornant a la vaga.

PRESO PREVENTIVA

Fonts laboralistes informaren, que dels set treballadors processats, quatre foren alliberats sota fiança de vint-i-cinc mil pessetes i la resta seran enviats a Carabanchel, en preso preventiva. En el primer grup, s'hi troben, Teodoro

Benítez Ballesteros, Mariano Pérez Plaza, José Antonio Espinosa Sánchez, i Ramiro Olgado Calvo. En el segon, Julián Sandalio López, José Luis Casado Simón i Ramon Fernández Iglesias.

El que fa referència a la segona condició per a reprendre la feina, el de l'aixecament d'uns dos-cents expedients incoats per l'empresa i la readmissió dels quaranta treballadors acomiadats, l'empresa ha donat garanties, només verbals, de solució, amb la mateixa condició de sempre: la reincorporació prèvia dels treballadors.

DURA ACTUACIO POLICIACA

La força armada impedí les celebracions d'assemblees, i tots els intents de manifestació que es produïren al llarg del dia d'ahir.

A les cinc del matí, com cada dia, els empleats de l'EMT es concentraren a les cotxeres de Fuencarral per celebrar l'assemblea on diàriament es deliberen les condicions de l'empresa per a la reincorporació. La policia n'impedí la cele-

bració i comminà els treballadors a reintegrar-se als seus llocs de treball sota l'amenaça de ésser allotjats les cotxeres a tres quarts de sis. Van ser dissolts a les 5.20. Cap a dos quarts d'una els treballadors de (EMT es concentraren a la rodalia de la plaça d'Espanya i de la delegació de Transports, La policia armada els dispersà. Es produïren intents de manifestació amb els crits Rs«EMT Unitat» i «l'EMT unida mai no serà vençuda» a la Gran Viacarrer d'Alcalá i vies adjacents contingents de la policia en tallaren el desenvolupament.

Quant a la posició dels enllaços sindicals i jurat d'empresa no reconegut com a interlocutor vàlid dels vaguistes, que només reconeixen els seus representants integrats a la Plataforma Unitària, i escollits en assemblea, continuen les negociacions amb l'empresa, sobrepassats pel conflicte.

INCIDENTS AL METRO

Els treballadors del Metro de Madrid no s'incorporaren a la vaga com s'havia rumorejat. Amb tot, en un comunicat sorgit d'una assemblea, acordaren de solidaritzar-se amb els vaguistes de l'EMT a través dels seus enllaços sindicals. Ahir al matí es produïren brots d'assemblees i intents de ritme lent en algunes de les línies coincidents amb una avaria de la línia del suburba que mantingué interromput unes hores el servei.

En una nota feta pública pel govern civil es treia importància a aquest fet i s'anunciava el funcionament de 371 autobusos patrulla per soldats, guàrdia civil i policia armada i la reincorporació de quaranta treballadors en un curt termini. A primeres hores del matí, segons Cifra, només ho feren set parelles de conductor i cobrador.

A última hora de la tarda, la vaga tornava a ser pràcticament general.

POLEMICA PESQUERA

Espanya-CEE: Conflicte d'aigües

El límit de les dues-centes milles d'ampliació de les aigües territorials dels països de la CEE, i que afecta especialment els pescadors del País Basc i de Galícia, serà negociat pel govern espanyol amb el Mercat Comú. Fonts ben informades declararen a Logos que «tan bon punt la Comunitat Econòmica Europea comunicui a Espanya la seva decisió d'extendre les seves aigües a dues-centes milles es demanarà l'obertura de negociacions».

El director general de pesca, Víctor Moro, confia que les negocia-

cions que inevitablement s'hauran d'establir, hauran de respectar de manera favorable a Espanya els drets històrics. D'altra banda, Moro creu que és un contrasentit l'aplicació d'aquesta mesura quan l'Estat espanyol camina cap a una integració en el Mercat Comú.

El problema segons dades aportades pel director general de pesca, afectaria directament prop de mil vaixells i quinze mil treballadors que pesquen en la zona amenaçada per l'ampliació. En aquestes zones s'obté la tercera part del volum de les captures, estimades en un milió, aproximadament de tones.

IKASTOLES (2)

Paper de la burgesia i del clergat

Si bé la «ikastola», tal com l'entendem ara, no neix fins als anys 60, d'intents d'escoles basques, n'hi havia hagut a Euskadi des de temps antics.

El primer d'aquests intents sorgeix l'any 1794, quan un basc, Garat, essent ministre del govern de França, proposà la introducció de l'euskera a les escoles d'Euskadi Nord, sense que els resultats fossin gaire brillants.

L'any 1851 es publicà un document favorable a l'euskera, ja que propugnava l'ensenyança bilingüe. Més tard, l'inspector d'educació Peccau, encarregat de fer un informe sobre l'euskera a l'ensenyament, declarava, l'any 1880, que el basc no tan sols no havia de ser bandejat de l'ensenyança, sinó que era obligació dels mestres d'aprendre'l durant els dos últims anys d'estudis.

Però, quina influència van tenir aquests bons projectes?

Vist amb una perspectiva de gairebé setanta anys, ens trobem que l'any 1904 el govern francès dicta una llei mitjançant la qual prohibia l'ensenyança de l'euskera a totes les escoles primàries del País Basc Nord. D'aleshores ençà l'euskera ha sofert un gran retrocés, i ara l'ensenyament en basc no pot estendre's més enllà del període pre-escolar.

A Euskadi Sud els camins que ens porten vers la «ikastola» són molt diferents.

NEIX LA PRIMERA «IKASTOLA»

L'any 1903, R M de Azkue (primer president de l'Acadèmia de la Llen-

gua Basca) intentà la creació d'una «ikastola» a Biscaia i va néixer, després de molts entrebancs, la primera «ikastola» a Bilbao, l'any 1094, amb el nom de Nuestra de Itziar.

No fou pas casualitat que el naixement de la primera «ikastola» coincidís amb el fort desenvolupament del recentment creat PNV (Partit Nacionalista Basc), que propugnava un nacionalisme catòlic-integrista, racista i tradicional, distingint-se del «fuerisme» que acceptava Euskadi com a nació.

Així i tot, el PNV ajudà molt a ser conscient políticament una part important de la petita burgesia i una gran part del clero basc.

En aquells temps la immigració de mà d'obra, que principalment venia d'Andalusia i de Castella, era molt nombrosa i es produïen situacions molt conflictives, tant en l'aspecte lingüístic com en el social. Cal emmarcar tot aquest procés en el context de la industrialització que vivia en aquells anys Euskadi Sud. El reflex d'aquest desenvolupament econòmic i l'extensió de les idees nacionalistes del PNV era ja molt fort a tot el país.

Així doncs, l'any 1917 es crea la primera «ikastola» a Guipúscoa (Sant Sebastià), fundada per Mikel Munoa; tenia per nom Euskal-Ikastetxea (Escola Basca). Es significativament el nom d'aquesta si el comparem amb el que tenia l'altra «ikastola» creada tretze anys abans a Bilbao.

EL PAPER DE L'ESGLÉSIA

Les característiques més importants d'aquesta «ikastola» eren les següents:

El professorat era constituït pels pares claretians. L'ensenyament era monolingüe, en euskera, encara que es feien alguns exercicis en castellà. Cap a l'any 1920 comptava ja amb més de dos-cents alumnes, als quals «se'ls impartia el servei religiós adequat»; aquest últim seria un dels trets fonamentals de la «ikastola» com a institució, reflex a la vegada de la direcció que va adoptar la política nacionalista en aquella època.

En els anys posteriors, les «ikastoles» es van continuar estenent per tot el País Basc, encara que no van representar mai un moviment popular com el que avui vivim.

Amb la caiguda de la II República espanyola, i amb ella la del govern basc autònom, l'any 1937, tota aquesta experiència com moltes d'altres es va tallar en sec.

A Euskadi Sud va quedar completament prohibit parlar en basc als centres oficials i públics (mercats, tavernes, escoles...). Foren expulsats dels seus llocs tots els mestres i funcionaris que no fossin prou adictes al nou règim, es prohibí editar qualsevol llibre, revista o publicació en basc, etc.

Aquest difícil període durarà fins als anys 60, en què apareixen uns tímids intents de revifalla de la literatura basca, encara que els únics llibres que es publiquin versin sobre religió.

Es en aquesta època també (anys 58-60), quan es funden les primeres «ikastoles», que seran les peoneres de l'actual moviment.

JORJA CIRERA

GUINEA

Trevijano es defensarà als tribunals

«Demandaré els òrgans d'expressió que m'han acusat»

«Tots els òrgans d'expressió i totes les persones privades que m'han insultat, sense cap excepció, els portaré davant els tribunals», diu la nota que García Trevijano, a través de la premsa, ha fet arribar a l'opinió pública.

En el darrer paràgraf, García Trevijano diu que «molt aviat quan passi el temperi d'aquesta «maquinació política», informaré l'opinió pública sobre la veritat objectiva de totes i cada una de les falses acusacions que se m'han fet. No per provar la meua innocència, ja que de res no se m'acusa, sinó per demostrar que la meua actuació a Guinea no pot ésser més que motiu d'orgull i satisfacció per a tot ciutadà que sigui patriota honrat, demòcrata o progressista».

García Trevijano explica en la nota perquè no s'acull al dret de replicar: La publicació d'una acusació privada contra l'honor d'una persona, a causa de la publicitat i difusió que porta en ella mateixa, la deshonra inexorablement. El dret de replicar no pot retirar ja la imatge creada entorn de qui es veu embolicat en l'escàndol. Però en el meu cas particular, aquests mitjans informatius no han funcionat ni com a jutge, el qual abans d'admetre una denúncia o querrela privada, conscient del mal que només el fet d'admetre-la pot fer a la persona «potser» innocent, fa un treball seriós d'investigació, i

només quan troba «indisidicis racionals» de verossimilitut, l'admet».

En general, García Trevijano fa un atac global a la premsa «que s'ha prestat, moltes vegades inconscientment, a la maquinació d'un partit que vol eliminar un obstacle polític», i diu que «sembla que la llibertat de premsa consisteix a obrir lliurement els espais informatius a la injúria i a la calúnnia indocumentades; sense la més mínima precaució sobre la verossimilitud o probabilitat dels fets afirmats».

PROBLEMES DEL LLENGUATGE I QUEQUESA CENTRE MEDIC D'AUDICIO I LLENGUATGE

Sant Elies, 42 bis, entl. 2.ª
Telèfons: 2289472 i 2114229

EN NOMES 7 DIES

Reformem la seva cuina o cambra de bany. Facilitats de pagament fins 24 mesos. Pressupost sense compromís.

ART-LLAR

Av. Gaudí, 66. Tel. 255 67 04